

Scouting Nederland Museum

Scouting Nederland Museum Baarn
Amsterdamsestraatweg 51
3744 MA Baarn

Bulletin

30e jaargang nummer 2– najaar 2023

Voorwoord

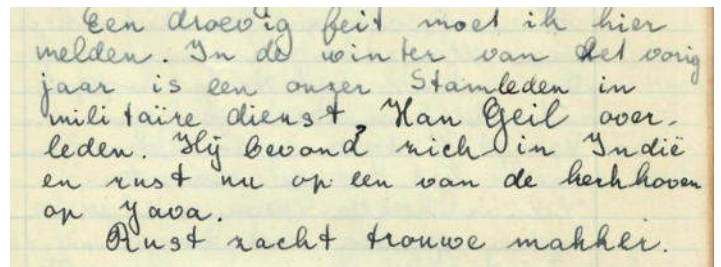
Het museumseizoen 2022-2023 is tot een einde gekomen. Per 1 november j.l. is de winterstop begonnen en vanaf 1 maart 2024 is het museum weer geopend op de bekende tijden. We hebben weer behoorlijk veel aanloop gehad, zowel van mensen die specifiek voor ons museum komen als van kampeerdere van kampeerterrein Buitenzorg. Wat ons als bestuur ook altijd positief verbaast is het aantal scoutingpullen die we toegestuurd krijgen of die netjes worden gebracht in Baarn.

De ontwikkelingen ten aanzien van een mogelijk nieuw museum in Zeewolde worden verderop in deze Bulletin toegelicht. Het bestuur bedankt onze vrijwilligers voor weer een seizoen grote inzet voor het museum. Top! Wij wensen U en uw geliefden zeer fijne feestdagen en het allerbeste voor 2024!

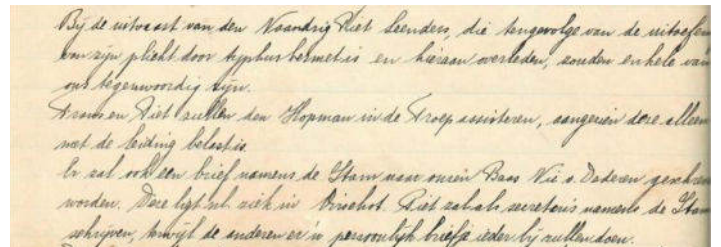
Ruud Egberts, bestuurslid PR

Logboeken in het kader van project: Scouts in de oorlog

Voor het project Scouts in de oorlog mochten we de logboeken van het museum inkijken om te zien of daar nog namen of verhalen te vinden waren van scouts die in de oorlog in het verzet hebben gezeten, of die in kampen zijn geweest, ondergedoken waren of omgekomen zijn. We hebben enkele tientallen logboeken van vlak voor, tijdens en vlak na de oorlog doorgenomen. De zoektocht leverde niet alleen nieuwe namen op, maar gaf ook een scoutingcontext van de ervaringen die scouts hadden in deze periode. Het verlies van medescouts of de terugkeer uit een oorlogssituatie werd vaak maar met een paar regels beschreven zoals het lot van Han Geill van de Koning Arthur Stam uit Zeist. Han 18 jaar gaat naar Nederlands Indië en komt nooit meer terug. Han hadden we nooit gevonden als we het logboek niet hadden gelezen.

Met de naam uit het logboek konden we in andere bronnen het verhaal reconstrueren en Han heeft nu een plek in het overzicht van Scouts in de oorlog. Hij is niet de enige. Ook Piet Leenders en Frans Weijers van de Dominicusstam uit Nijmegen vonden we.

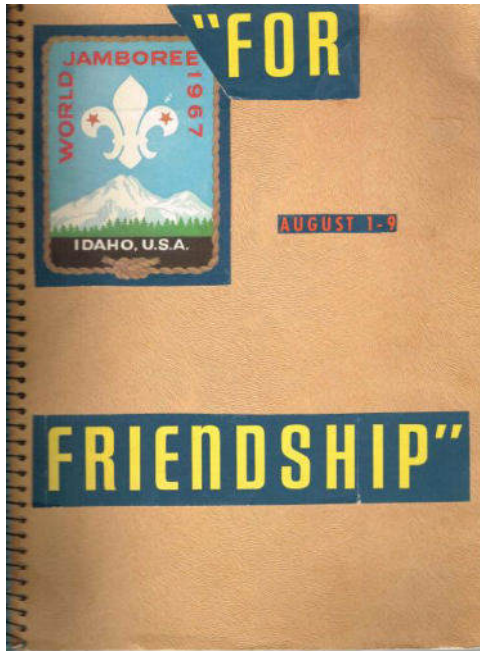
Piet bood als onderduiker hulp bij een tyfusedemie in Brakel en raakte zelf besmet en Frans werd tewerk gesteld in Duitsland. En twee Amsterdamse scouts, Ger van de Berg, voortrekker van de Sint Tarcisiusgroep die te werk werd gesteld als landarbeider en Jos Pollman, commissaris in Amsterdam die verbleef in het gijzelaarskamp Haaren. Met deze informatie uit de logboeken konden we ook verhalen die we al hadden verder aanvullen en de scoutinggeschiedenis van oorlogsslachtoffers voorzien van groepsnamen en functies. Het lezen van de logboeken geeft niet alleen een kijkje in het verleden en vertelt het verhaal van de oorlogsperiode met vrolijke en ook droevige anekdotes, maar zorgt er ook voor dat we meer slachtoffers van de oorlog een naam en gezicht kunnen geven en groepen kunnen helpen deze donkere periode niet te vergeten.

Adri Saltzherr-van den Berg

Nieuwe aanwinsten

Reis naar Amerika

We ontvingen uit de nalatenschap van Jaap van Arkel een fotoalbum/logboek van zijn reis naar Amerika in 1967 waar hij de Wereld Jamboree meemaakte. Jaap van Arkel was schipper bij de zeeverkennergroep Wilhelmina uit Utrecht.

Logboeken en fotoalbums

Eveneens uit een nalatenschap van de familie Veenstra uit Utrecht een mooie collectie met logboeken en fotoalbums. Hopman en Akela Veenstra waren lange tijd actief in zowel het Utrechtse district als bij landelijke scouting activiteiten.

Betrokken bij de oprichting van de Manenborghgroep, de Utrechtse Marsband en culturele bijdragen aan onder meer nationale Koempoelans. Ook was hij deelnemer/staf van de verschillende Jamborees in de jaren '50-60. "Onze" Adri zag bij het bekijken van de albums zichzelf als jonge meid terug op een foto (rechts) van haar installatie als welpenleidster door Hopman Veenstra.

Sint Joris attributen

Ook uit een nalatenschap ontvingen we diverse ingelijste posters, attributen, insignes en diverse items met St. Joris als onderwerp. Ze werden geschonken door de zoon van Frans Burghgraaf.

St. Norbertusgroep Heeswijk

Daarnaast kregen we een, aparte, oude patrouillevlag van de kievieten van de St. Norbertusgroep uit eind jaren '50. Op internet vond ik onderstaande info hierover:

Op het Norbertuscollege in Heeswijk (vanaf 1960 Gymnasium Bernrode) was ook een soort verkennergroep. Omdat deze niet landelijk erkend was, werden ze Pontonniers genoemd. Maar we gingen gewoon op kamp in de grote vakantie en door het jaar gingen we in de plaatselijke bossen doen wat normaal ook bij padvinders gedaan werd. Noot: bij nader onderzoek bleken ze toch bij de KV te zijn aangesloten.

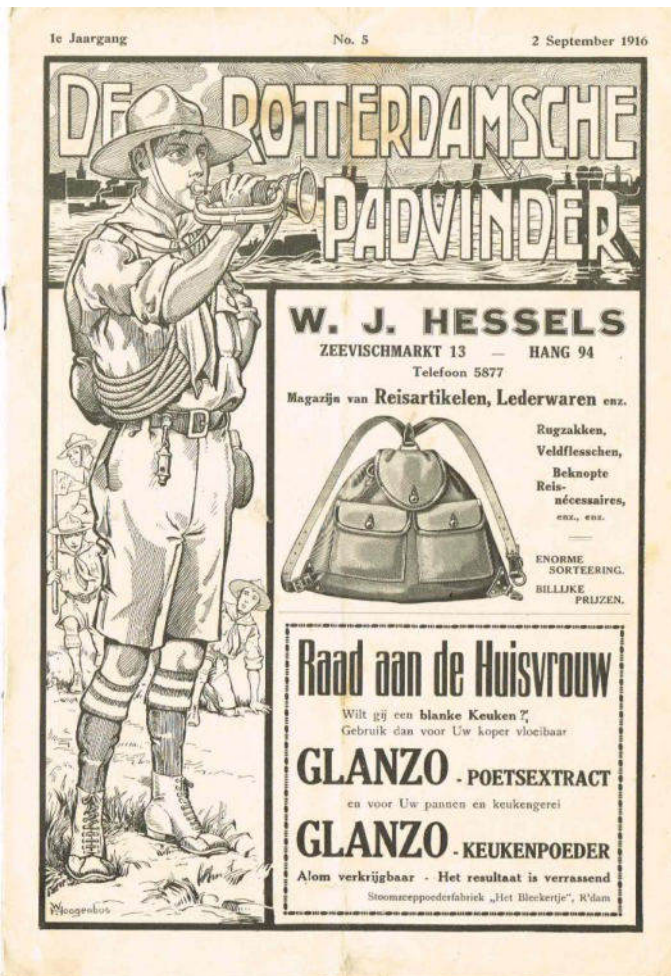

St. Norbertusgroep Heeswijk op kamp

Padvindersblad Rotterdam

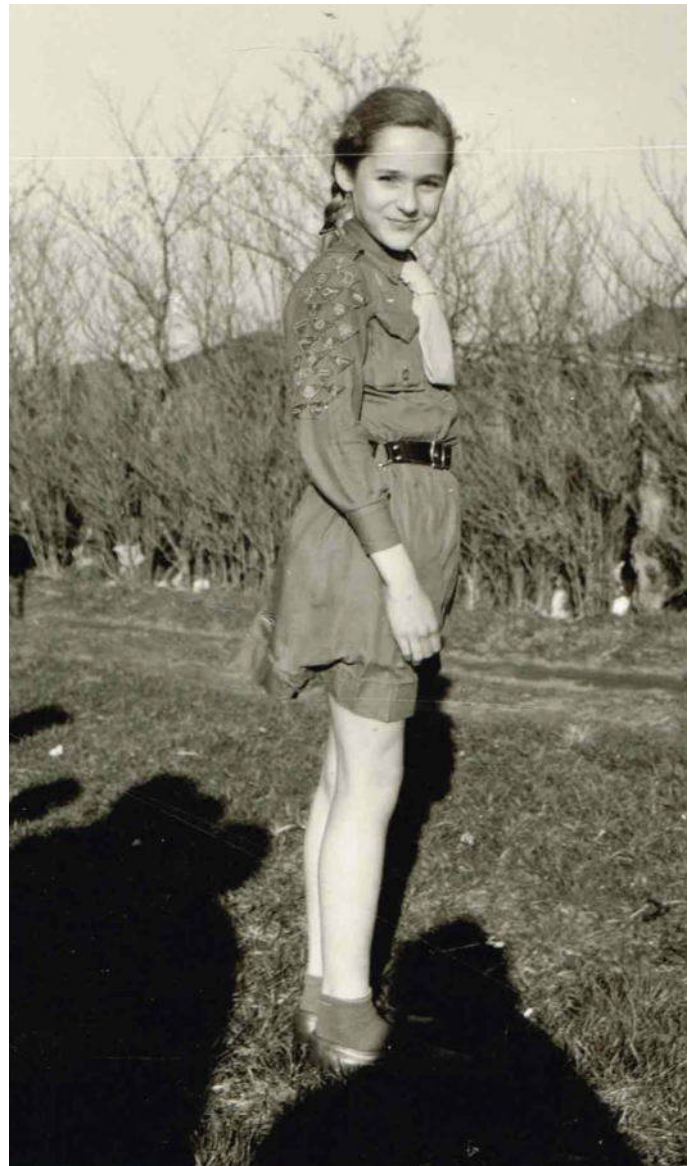
We kregen een aantal exemplaren van een bij ons nog onbekend Padvindersblad van de Rotterdamsche Padvinders. Het betreft een aantal exemplaren van de 1^e jaargang uit 1916.

Superkabouter

In de Witte Margriet (het tijdschrift van de Nederlandse Gidsen) stond in september 1967 onderstaande foto en artikeltje.

Hier is een plaatje van kabouter Gorientje Geerlings, lid van de St. Agnes groep uit Zilk. Ze is 11 jaar en heeft maar liefst 23 insignes behaald. Inmiddels zal ze zijn overgevlogen naar de gidsen maar toen de foto gemaakt werd was dat nog niet zo.

Wij ontvingen van Corine ruim 55 jaar later haar zuinig bewaarde das met alle 23 insignes erop!

Sint Martinusgroep Voorburg

Jubileumtegeltje van Sint Martinus en St. Maartengroep uit Voorburg die in 1985 hun 55 jarig bestaan vierden.

Inmiddels zijn deze jongens groepen samengegaan met de meisjesgroep Hildegard en gaan nu onder de combinatie St. Maarten-Hildegard door het leven. Wil je meer lezen over de geschiedenis van deze groepen kijk op hun website <https://smhg.nl/smhg/geschiedenis>

Landelijke Scoutingwedstrijden in Baarn
Van het LSW team, dat de jaarlijkse landelijke scoutingwedstrijden organiseert in Baarn, ontvingen een aantal Jaarthema badges als aanvulling op onze collectie.

Bijzondere kaboutertegeltjes

We troffen bijzondere tegeltjes aan bij een bezoek aan twee oud-leidsters van een katholieke meisjesgroep.

Deze tegeltjes waren ons nog niet bekend en hebben afbeeldingen van de volkstekens van kabouters. De tegeltjes zijn in de jaren '60 door de Nederlandse Gidsen Beweging uitgegeven.

Internationaal bezoek uit Zuid Amerika.

We ontvingen bezoekers uit Guatemala die we natuurlijk graag in ons museum hebben rondgeleid. Ze waren onder de indruk van onze tentoonstelling. Deze scouts, afkomstig van de 4^e Scoutsgroep "Roberto Chasant" uit Quetzaltenango, de tweede grootste stad van het land, lieten als dank hun groepsdas voor ons achter. Ook een sleutelhanger met hun nationale vogel de "Quetzal", wat tevens de naam van hun nationale munt is, en ook afgebeeld is op het scouting-installatieteken. Tot slot nog in die landen gebruikelijke lands- en plaatsnaam op schouderbadges.

We kenden al wel het tegeltje met het speltak embleem met de opkomende zon. Op een zwarte achtergrond zijn een kikker, merel en haas afgebeeld. Op de achterzijde is tevens nog het prijskaartje vermeld, f 1,50, koopje zouden we nu zeggen!

Wakkere welpen

Verkeersregels zijn er natuurlijk voor iedereen. Dat ze ook speciaal voor "Wakkere Welpen" gedrukt werden, was ons nog niet bekend. Maar het is echt zo!

EEN WAKKERE WELF DENKT ALTIJD WEEB
AAN DE REGELS VAN 'T VERKEER!

Wandtegel plateau

We ontvingen een mooi tegel plateau ooit uitgereikt aan een scoutinggroep bij een jubileum namens het landelijk bestuur van Scouting Nederland. Een kleurrijk geheel en ontworpen door Henk Potters (Oisterwijk 1924 - Tilburg 2003) een verdienstelijk kunstschilder en tekenaar met een groot arsenaal aan "scouting" tegels en geproduceerd in de inmiddels opgeheven Pottersbakkerij te Oisterwijk.

Herinneringsbordjes overlijden Baden Powell

De scoutinggroepen uit Nijkerk hebben hun archief opgeruimd. Wat niet echt bij hun archief paste kregen wij als gift. Het bestond uit o.a. een tweetal mooie bordjes ter herinnering aan het overlijden van Baden Powell in 1941. Deze zijn gemaakt in Wiltz, Luxemburg, toenmalig Europees Scoutingcentrum, en ontworpen door Hans Recktenwald. Het ene bordje met een afbeelding van Lord Baden Powell 1857-1941.

En op het andere bordje de lelie met geheim saluut, beide omsloten door een touw met platte knoop.

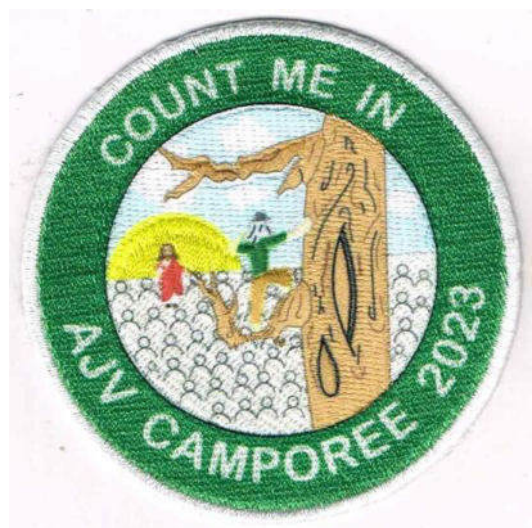
Scoutscentrum Vlaardingen

Onze gids Sjoerd, actief bij scouting Vlaardingen bracht herinneringen aan de opening van hun nieuwe scoutscentrum voor ons mee.

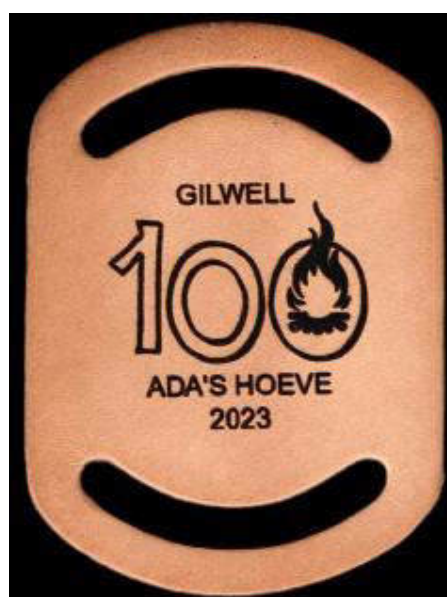
AJV Camporee

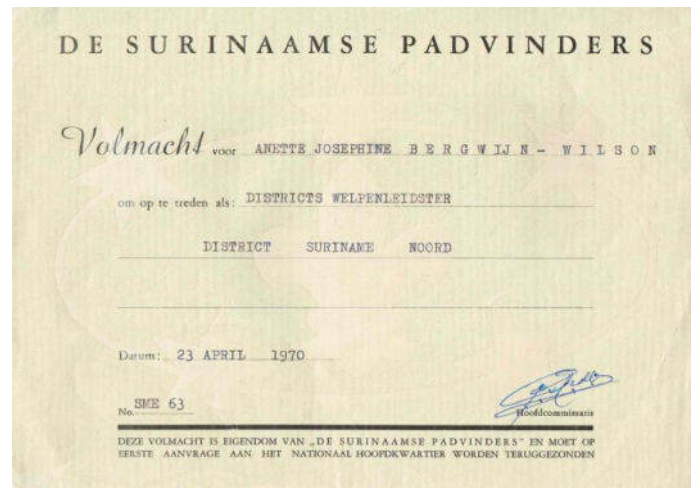
Van een van onze begunstigers ontvingen we de insignes van de jaarlijkse AJV Camporees (scoutinggroepen van het Kerkgenootschap der Zevendedagsadventisten) van de afgelopen jaren voor onze collectie. Bedankt!

100 jaar Gilwell Ada's Hoeve en Gilwell reünie 100

Op 23 september was het feest op Ada's Hoeve in Ommen. Dit omdat Ada's Hoeve en terrein in 1923 door Baron van Pallandt aan de padvinderij geschonken werd ten behoeve van de opleiding van leiders. Dit als aanvulling op de reeds eerder beschikbare terreinen in Eerde-Ommen. Dat was tevens het moment dat de 1^e Gilwell cursus in Nederland gegeven werd. Hier werd uitgebreid bij stil gestaan in ons extra bulletin in het voorjaar. Onze collega's van het reizend museum hadden hiervoor ook een leuke expositie ingericht. Als herinnering ontvingen de reünie deelnemers een leuke beker, een badge en een naambandje. Ook een fraai brandstempel kon je laten maken. Kijk voor meer info over deze happening op <https://www.adashoeve.nl/100-jaar-jubileum/reunie>

Matthijs Heldtgroep Zevenbergen.

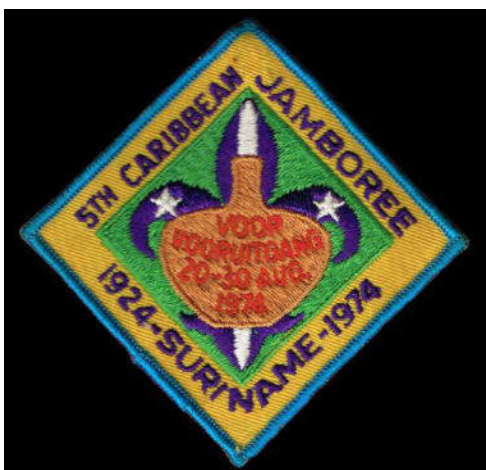
Een fraai in tin gegoten plaquette met veel details van deze watergroep uit Zevenbergen/Moerdijk. Deze bloeiende groep heeft een enorme vloot boten, waaronder de MS Hendrika – het wachtschip, een grote hoeveelheid lelievletten, kano's, optimisten en een sloep!

Suriname

Een van onze bezoekers bracht wat oude spulletjes van haar moeder die in de jaren 60/70 welpenleidster was in Suriname. O.a. een mooie volmacht van "De Surinaamse Padvinders" zat erbij en een badge ter gelegenheid van 50 jaar padvinderij in Suriname en de 5th Caribbean Jamboree die er gehouden werd.

Dit alles uit onze vroegere overzeese rijkdelen. Daar hebben we weinig van dus dit is een mooie aanvulling voor de collectie. (overigens was ons bestuurslid Ruud Egberts een bezoeker aan de 5th Caribbean Jamboree, die aldaar zijn militaire dienstplicht vervulde, maar dit terzijde!)

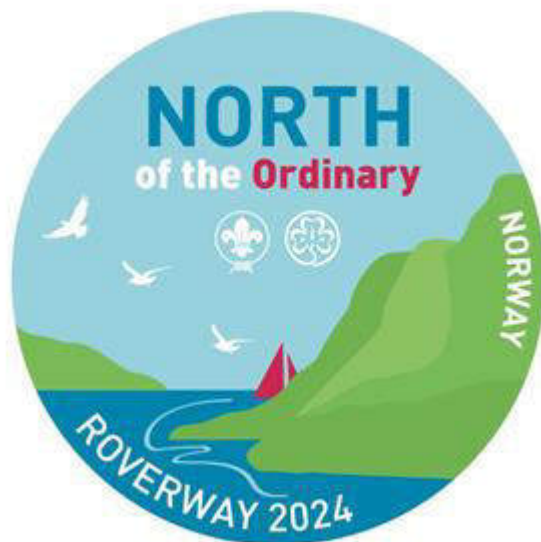
Haarlem Jamborette 2023

Om de vier jaar wordt de Haarlem Jamborette georganiseerd. Een fantastisch kamp met veel buitenlandse deelnemers. Van het swoopteam dat er met een tentoonstelling vertegenwoordigd was ontvingen we een set met kampherinneringen en een set met de gedrukte uitgaven van Het Kampjournaal. Wil je meer zien van de belevenissen op dit kamp, kijk dan op de website <https://www.haarlemjamborette.nl/jambo2023/>

Roverway 2024

Roverway, het vier jaarlijks evenement voor Roverscouts vindt de volgende keer in 2024 plaats in Noorwegen. Wij ontvingen vast een promotie dasring en badge.

Noordelijk Pinksterkamp 2023

Het Noordelijk Pinksterkamp (NPK) is het grootste jaarlijks terugkerende scoutingkamp van Europa. Het hoofddoel van het evenement is het leggen van nieuwe contacten en het onderhouden van bestaande contacten met andere scoutinggroepen. Daarnaast is het ook gewoon een spannend en avontuurlijk kamp waarbij je kampeervaardigheden kunt leren (verbeteren) en waarbij ook allerlei spellen en andere scoutingtechnieken aan bod komen.

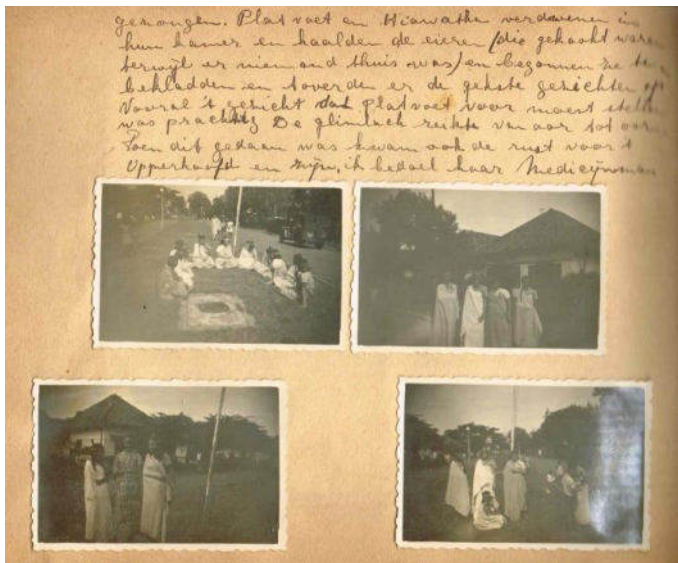
Ook van dit kamp dat nu al voor de 91^e keer georganiseerd werd. tegenwoordig in Marnevaard, ontvingen we de kampkrantedities, het naambandje en een mooi brandstempel.

Hartelijk dank daarvoor.

Scoutingmuseum Friesland

Onze Friese museumvrienden uit Leeuwarden brachten een kampverslag boekje mee uit Batavia (voormalig Nederlands Indië) uit 1948. Het beschrijft hoe een groep verkenners hun Indianenkamp als echte indianen beleefden. Met eigen stammenindeling zoals Sioux en Apachen. Zwarte arend was ook een belangrijke figuur als mede het opperhoofd. Er moest ook veel overlegd worden en een vredespijp gerookt. Het boekje is afkomstig van Akela Turpijn-Leembruggen, een zus van Peter Leembruggen, een ons bekende padvinder waarvan we ook fraaie logboeken in onze collectie hebben.

Ook brachten zijn hun jubileumbadge en Hart voor Frieslandbadge voor ons mee.

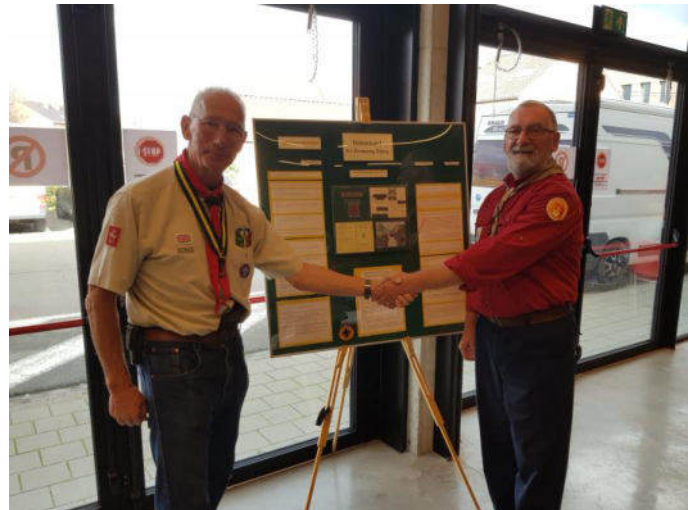

Geschiedenis en attributen van een Joodse Kabouter rondom WOII

Al enkele jaren geleden hadden we contact met de Engelse scoutingverzamelaar Kelvin Holford die in het bezit was gekomen van een legitimatiekaart, insigne, naambandje en speldje van een Joodse kabouter van de Kalebgroep uit Apeldoorn.

Nu is dit vrij bijzonder want er is überhaupt weinig bekend over Joodse scoutinggroepen en we hebben er zelf ook nog geen materiaal van. Kelvin heeft in Engeland het materiaal gebruikt voor een presentatie "Holocaust" op een scouting-tentoonstelling.

Na ons eerdere en vervolg mail contacten en de door ons getoonde interesse heeft Kelvin besloten het materiaal te doneren aan ons museum met de afspraak dat het ook tentoongesteld wordt. Met deze afspraak heeft Kelvin recent tijdens de Europese verzamelaars bijeenkomst zijn expositiekader overgedragen aan Paul.

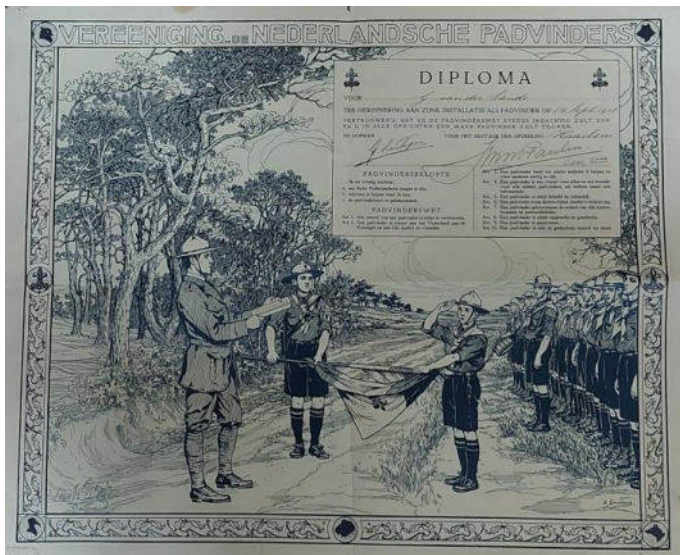
Voor we een en ander gaan presenteren in het Museum gaan we eerst nog nader onderzoeken of we meer te weten kunnen komen van dit Joodse meisje. We houden jullie op de hoogte.

Diploma's

Het logisch catalogiseren van documenten is soms lastig. Voor eenduidige activiteiten werden/worden soms verschillende benamingen gebruikt. Kijken we naar "beloningen" of deelnames van een bepaalde activiteit ontving je de ene keer een certificaat, een diploma of een bewijs van deelname.

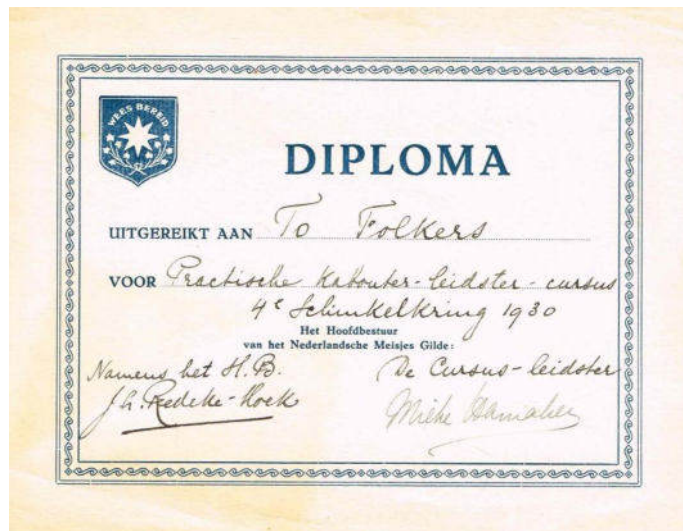
Deze keer hebben we alleen die stukken met daadwerkelijk "diploma" op het documentje onder de loep genomen. We vonden fraaie stukken. Als oudste vonden we een Diploma dat door de NPV vanaf 1915 in gebruik genomen was. Een uiterst fraaie zwart-wit pentekening van een padvinders installatie. Dit exemplaar is gebruikt in Haarlem in 1918.

In de jaren '20 werd dit opgevolgd door een gekleurde variant. Dit fraaie installatiediploma werd uitgereikt aan P. Hagemans in 1926 te 's-Hertogenbosch.

Bij het meisjesgilde werd in 1930 een diploma uitgereikt aan To Folkers voor het volgen van de praktische kaboutersleidsters-cursus. Ze maakte deel uit van de 4^e Schinkelkring.

Padvindstersleidster De Gooyer uit Blaricum van het NPG kreeg haar diploma in 1937 voor het volgen van een leidsters cursus, in 1938 gevolgd door een Diploma voor kampleiding behaald in 1938 te Woudschoten.

In 1945 kregen de padvinders van het NPV bij hun installatie als verkenners een fraai diploma waarin verkenners Josephus Palen uit Valkenswaard de belofte heeft afgelegd. Dit type diploma is tot aan de jaren '60 in gebruik gebleven, en uitgevoerd in verschillende bruintinten.

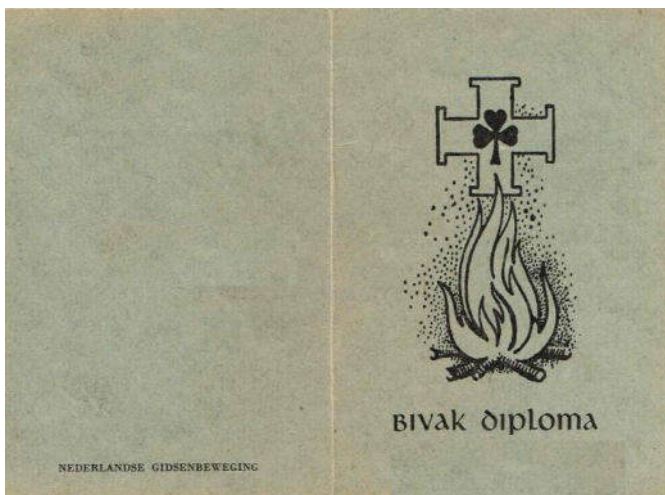
Ook de Leger des Heils padvind(st)ers hadden een installatiediploma. Een eenvoudig document met de belofte en wet. Hier bestemd voor Corrie van Oosten van de Janke-Vlas van Oppengroep uit Goes in november 1945.

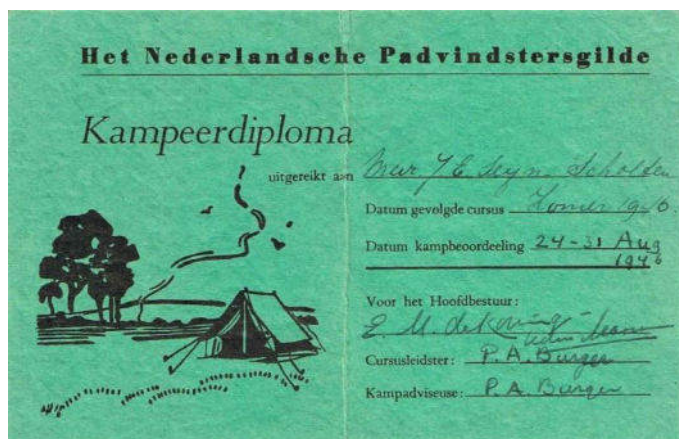
Voor de Kabouterleidsters die een met hun kabouterkring op kamp gingen was een bevoegdheid nodig om zo'n kamp te leiden. Hiervoor volgde Elly de Bolster uit Hillegersberg (Rotterdam) een kringvacantie cursus op het NGB buitencentrum de Holenberg in Schayk (N.Br) in 1956.

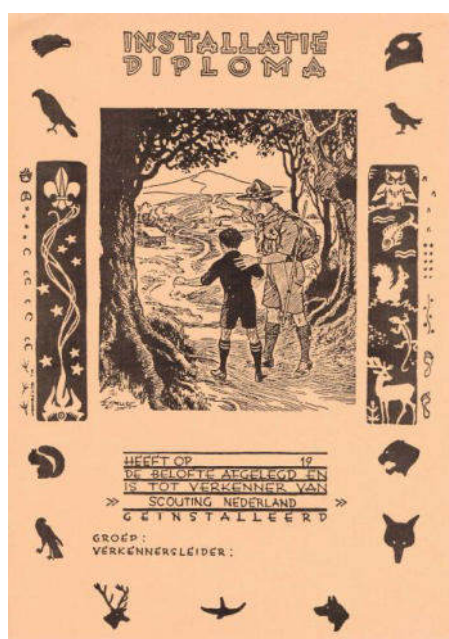
Leidsters van de nieuw opgerichte Gidsenbeweging in 1945 ontvingen na het volgen van een bivakcursus een diploma in de vorm van een handzaam kaartje, waarvan de geldigheid jaarlijks verlengd werd met een jaarstempeltje. Hier zien we het Bivak diploma van B. Gelissen uit Dordrecht die in 1946 haar cursus volgde in Vogelenzang. Opmerkelijk dat het pas is afgegeven in 1951.

Ook het NPG kende Kampeer- en Kringvacantiediploma's. Hier zien we het Kampeerdiploma's van Mevr. Seyn-Scholten die in 1946 haar cursus volgde en het Kringvacantiediploma van mej. M. Hulster die haar diploma in 1954 uitgereikt kreeg.

We vonden verder nog een ongebruikt diploma van Scouting Nederland voor de installatie van een verkenners uit begin jaren '80. Het ontwerp is afgeleid van het NPV diploma dat we eerder afbeelden.

Stand van zaken Zeewolde

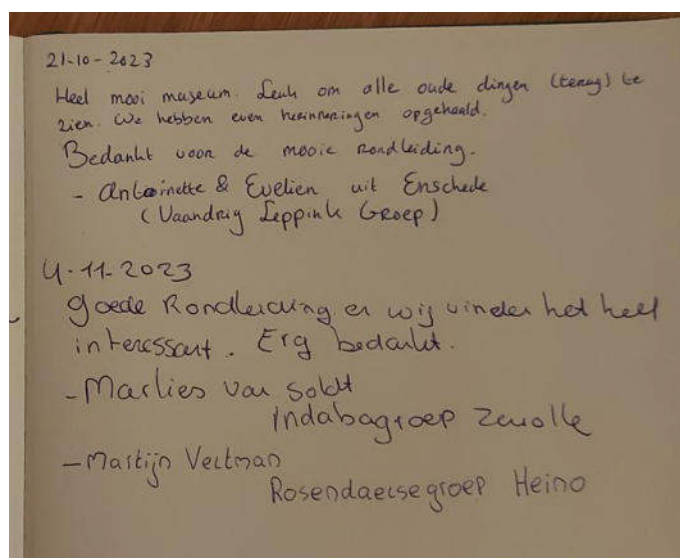
In de Landelijk Raad van december 2022 is het besluit genomen dat het LSC van Leusden naar het Scouting-landgoed in Zeewolde wordt verplaatst. Onlangs is er in Zeewolde gestart met de nieuwbouw. Helaas ontvingen wij het bericht dat de verkoop van het pand in Leusden onvoldoende heeft opgeleverd om ook de bouw van een extra gedeelte, waarin het nieuwe museum (bestaande uit het Scouting Nederland Museum en het Reizend Museum met elk hun eigen activiteiten), te realiseren. Er wordt nu overlegd over de mogelijkheden voor externe financiering in de vorm van fondsenwerving. Als het Landelijk Bestuur in december hiermee (en wat andere voorwaarden) akkoord gaat dan gaat een werkgroep hiermee aan de slag. Wij houden jullie op de hoogte van de komende ontwikkelingen.

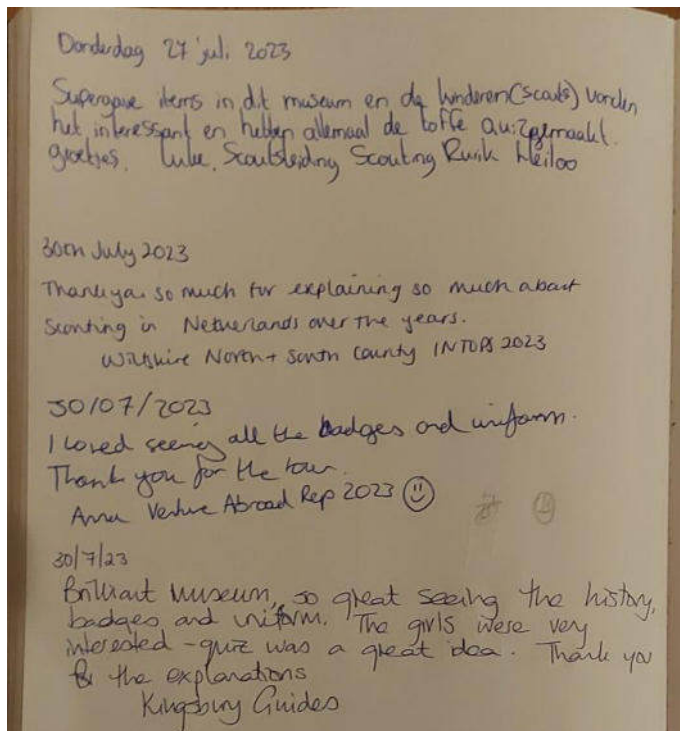
Vacatures

Het bestuur blijft naarstig op zoek naar een **secretaris m/v** en een **voorzitter m/v**. Taken voor de secretaris zijn o.a. beantwoorden van post en e-mail, notuleren van bestuursvergaderingen, verzenden van post en bladen, beheren adressen, plannen bestuursvergaderingen en opstellen van de agenda. En nog meer bijkomende klusjes. Taken voor de voorzitter zijn o.a. onderhouden van de interne en externe contacten, voorzitten vergaderingen en bewaken van het museumbeleid. Interesse of meer informatie: museumbaarn@scouting.nl

Reacties van onze bezoekers

Bezoekers aan ons museum kunnen na afloop van de rondleiding in ons logboek hun reacties kwijt. Bijgaand een paar afbeeldingen uit het logboek.

Vrienden- en vriendinnenbijdrage

Hierbij bedanken wij al onze vrienden en vriendinnen die hun bijdrage voor 2023 hebben voldaan. Top! Heeft u er nog even niet aan gedacht? Graag zien wij dan uw bijdrage binnenkort op onze rekening, alvast bedankt.

Wilt U zich opgeven als VRIEND van het museum? Dat kan bij onze secretariaat!!

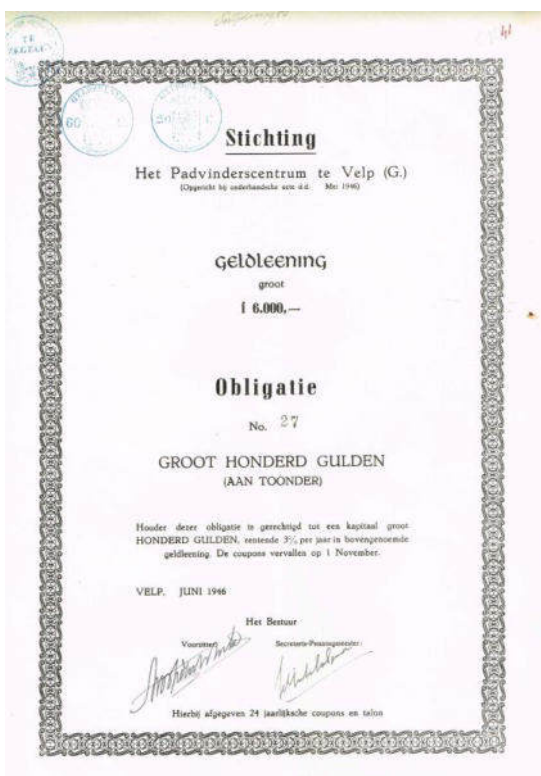
De vrienden (en vriendinnen) van ons museum vragen wij een jaarlijkse bijdrage van € 25,00. U kunt dit over maken op onze bankrekening IBAN: NL40 RABO 0130 0254 10 en BIC: RABONL2U t.n.v. Stichting Scouting Museum te Baarn.

Hartelijk dank voor uw steun, donaties en giften zijn zeer welkom. Deze vallen onder de ANBI regeling.

Schenking

Van onze oud-medewerker Hans van Spanning ontvingen we een hele collectie met allerhande materiaal.

Mapjes met insignes, diverse oude onderscheidingen, ansichtkaarten, oude tijdschriften en krantjes en diverse oude padvinders obligaties. Hieronder een obligatie van de Stichting Het Padvinderscentrum te Velp ter waarde van f 100,- gulden. Het betrof hier een 24 jarige geldlening van juni 1946, groot f 6.000,- met een rente van 3%. Wat er van dit centrum geworden is hebben we helaas niet kunnen achterhalen.

Bestuur

Het Bestuur is nu als volgt samengesteld:

Vacature, voorzitter

Vacature, secretaris

Secretariaat-museum@scouting.nl

Paul Heessels, penningmeester/conservator

museumbaarn@scouting.nl

Ruud Egberts, lid met aandachtsgebied PR

pr-museum@scouting.nl

Derk Tholen, lid met zorg voor de

suppoostendiensten

Bezoekafspraak-museum@scouting.nl

Samen zetten zij de ingeslagen weg voort, die al meer dan 70 jaar een goed pad was.

Het Scouting Museum

Het museum is van 1 maart tot 1 november elke zaterdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur open. Hierna is een afspraak voor groepen nog mogelijk!

In verband met de coronamaatregelen is bezoek nog alleen mogelijk na telefonische aanmelding! Dat kan via 030 - 6371915 (Derk Tholen) of per mail:

Bezoekafspraak-museum@scouting.nl

Ons bezoekadres is: Scoutcentrum Buitenzorg, Amsterdamsestraatweg 51, 3744 MA Baarn.

Onze website is: www.nationaalmuseum.scouting.nl

U vindt ons ook op Facebook: www.facebook.com/nationaalmuseumscoutingnederland

Redactie Bulletin: Ruud Egberts, Burg. v.d. Feltweg 29, 7391 HL, Twello.